

Sporočilo za javnost Luxembourg, 16. junija 2020

Revizorji pravijo, da je za optimizacijo prometa v Evropi treba pospešiti čezmejne megaprojekte

Ključni čezmejni prometni megaprojekti v EU napredujejo počasneje, kot je bilo pričakovano. Glede na ugotovitve v novem poročilu Evropskega računskega sodišča (Sodišče) za šest od osmih revidiranih večmilijardnih infrastruktur in njihovo infrastrukturo za dostop ni verjetno, da se bodo lahko do leta 2030 v celoti uporabljale, kot je bilo sprva načrtovano. Zato bo prišlo do dodatnih zamud pri dokončanju jedrnega vseevropskega omrežja (TEN-T).

Države članice EU so se leta 2013 dogovorile, da bo jedrno omrežje TEN-T dokončano do leta 2030. Čezmejni prometni projekti, namenjeni izboljšanju povezav med nacionalnimi omrežji v evropskih koridorjih, so ključni element omrežja.

Revizorji so preučili, ali je bila gradnja obsežnih avtocest, železniških prog in plovnih poti s čezmejnimi učinkom na jedrno prometno omrežje EU dobro načrtovana in učinkovito izvedena. Preverili so osem megaprojektov, ki jih je sofinancirala EU, s skupno vrednostjo 54 milijard EUR (vključno s 7,5 milijarde EUR vrednim prispevkom EU). Ti projekti povezujejo prometna omrežja 13 držav članic: Avstrije, Belgije, baltskih držav, Danske, Francije, Finske, Nemčije, Italije, Poljske, Romunije in Španije.

Pri gradnji vseh preučenih megaprojektov je prišlo do pomembnih zamud (v povprečju 11 let), zaradi česar je ogroženo uspešno delovanje petih od devetih mednarodnih koridorjev. Glavni razlog za slabe rezultate je pogosto slabo usklajevanje projektov med državami. Države članice imajo svoje naložbene prioritete in postopke načrtovanja, poleg tega pa čezmejnih projektov ali naložb v čezmejni koridorje ne podpirajo vedno enako. Tudi hitrost napredovanja izvajanja projektov ni vedno enaka na različnih straneh meje. Do zdaj Komisija ni uporabila omejenih pravnih orodij, ki jih ima na voljo, da bi v državah članicah, v katerih prihaja do zamud, uveljavila prioritete, sprejete na ravni EU.

„Pravočasna vzpostavitev jedrnih koridorjev TEN-T je ključna za doseganje ciljev politike EU, in sicer spodbujanja rasti in ustvarjanja delovnih mest ter boja proti podnebnim spremembam,“ je povedal Oskar Herics, član Evropskega računskega sodišča, pristojen za to poročilo. „Dodatno bi si bilo treba prizadevati za pospešitev dokončanja mnogih vodilnih prometnih megaprojektov v

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celotno poročilo je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

EU, saj so bistveni za doseganje boljše povezljivosti v Evropi in za pravočasno zagotavljanje učinkov omrežja.“

S časom so se stroški osmih megaprojektov povečali za več kot 17 milijard EUR (47 %). Do tega je pogosto prišlo zaradi sprememb zasnove in obsega projektov, pa tudi zaradi neučinkovitega izvajanja. Do največjega povečanja stroškov je prišlo pri projektu kanal Sena–severna Evropa (del povezave Sena–Šelda), pri katerem so se stroški skoraj potrojili. V Romuniji pa so revizorji ugotovili, da se en nov odsek avtoceste A1 ne uporablja in da sta dva odseka napačno povezana. Zaradi tega je prišlo do neuspešne porabe in porate sredstev.

Revizorji so slabosti odkrili tudi v analizah stroškov in koristi, ki so jih v zvezi s temi večmilijardnimi naložbami izvedle države članice: napovedi glede prometa so bile potencialno preoptimistične, nekateri projekti pa morda niso ekonomsko vzdržni. To velja zlasti za progo Rail Baltica in za železniški odsek fiksne povezave Fehmarn Belt, ki bosta imela veliko premalo potnikov. Revizorji so ugotovili tudi, da Komisija pred dodelitvijo sredstev EU ni neodvisno ocenila tehničnih specifikacij na podlagi potencialnih potniških in tovornih prometnih tokov.

Nadzor nad dokončanjem omrežja v državah članicah, ki ga izvaja Komisija, je distanciran, poleg tega pa ga je treba okrepiti. Komisija nima posebnega oddelka za zagotavljanje strokovne podpore državam članicam pri usmerjanju takih velikih projektov niti pregleda nad doseženim napredkom. Nedavno pa je Komisija začela izvajati natančnejši in uspešnejši nadzor in spremljanje napredka z opredeljevanjem izločkov projektov v „izvedbenih sklepih“.

Pojasnila za urednike

Izvajanje jedrnega vseevropskega prometnega omrežja z vzpostavitvijo koridorjev jedrnega omrežja je določeno v Uredbi št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta. Komisija je odgovorna za zagotavljanje tega, da bodo države članice jedrno prometno omrežje dokončale do leta 2030, države članice pa so odgovorne za izvajanje specifičnih projektov. EU je osmim megaprojektom do zdaj dala na voljo 7,5 milijarde EUR, Komisija pa je do zdaj izplačala 3,4 milijarde EUR. Zaradi zamud je del sprva dodeljenih sredstev prekicala (1,4 milijarde EUR za 17 revidiranih odsekov). V študiji Komisije je navedeno, da bi gospodarstvo EU izgubilo potencialno 1,8-odstotno rast in delovna mesta, enakovredna 10 milijonom enot zaposleni/leto, če omrežje ne bi bilo dokončano.

Stroški osmih preučeni megaprojektov – štiri železniške proge (Rail Baltica, Lyon–Torino, bazni predor Brenner, Basque Y), ena plovna pot (Sena–Šelda), ena avtocesta (A1 v Romuniji) in dve multimodalni povezavi (cestna/železniška povezava Fehmarn Belt in železniška povezava E59 do pristanišč na Poljskem) – so znašali po več kot 1 milijardo EUR, zanje pa se pričakuje, da bodo prinesli znatne socialno-ekonomske koristi.

Posebno poročilo št. 10/2020 – Prometna infrastruktura v EU: za pravočasno doseganje učinkov omrežja bi bilo treba megaprojekte izvajati hitreje – je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU skupaj z večjezičnimi avdio viri, podobnimi podcastom, za osem megaprojektov. Sodišče je pred tem že objavilo več drugih posebnih poročil o prometu v EU (glej [Portal za objave](#)).

Kontaktna oseba za medije za to poročilo: Damijan Fišer

E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 / M: (+352) 621 55 22 24

Ukrepi, ki jih je Evropsko računsko sodišče (Sodišče) sprejelo zaradi pandemije COVID-19

Sodišče je sprejelo potrebne ukrepe, da bi lahko, kolikor je v teh časih preizkušenj med pandemijo COVID-19 mogoče, še naprej zagotavljalo uspešne javne revizije v EU in pravočasno objavljalo revizijska poročila, mnenja in preglede. Hkrati se zahvaljuje vsem, ki rešujejo življenja in se borijo proti pandemiji v Luksemburgu, EU in po svetu. Sodišče je tudi še naprej zavezano podpori politike luksemburške vlade za varovanje javnega zdravja. Za ublažitev učinkov sedanje zdravstvene krize na svoje uslužbence je sprejelo previdnostne ukrepe, da bi zmanjšalo tveganje zanje in za njihove družine.